

IN MEMORIAM DUMITRU FĂRCAȘ

La circa 5 km de Municipiul Baia Mare, în județul Maramureș, se află comuna Groși, atestată documentar la 1411. Aici s-a născut, la 12 mai 1938, cel care avea să devină un simbol al cântecului popular românesc, prin intermediul unui instrument muzical care l-a consacrat: taragotul. Descendent dintr-o familie de țărani, iubitori și trăitori prin muzică, începând cu bunicul său, continuând cu tatăl și cei doi frați mai mari, care cântau la fluier și oboi, după terminarea ciclului elementar se înscrie la Liceul de Muzică.

Fiind încă elev la liceu, în anul 1960 se angajează ca instrumentist la Ansamblul Maramureșului din Baia Mare. Avea însă un of, cum mărturisea odată, după ce fusese apreciat și laudat pentru calitățile sale interpretative, la finalul unui concert: nu avea pregătirea superioară în „ale muzicii”. Această povară a înlăturat-o, înscriindu-se la cursurile Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj, Facultatea de Interpretare, clasa de oboi. La absolvirea facultății, în 1967, se stabilește în Cluj.

Carierea sa, de un strălucit succes, dobândită de-a lungul timpului, s-a ridicat prin talent și muncă, dar și cu sprijinul familiei și al unor dascăli care i-au descoperit talentul și pasiunea pentru muzică. El mărturisește: „Mama mi-a cumpărat un fluieraș și cu acel fluieraș am participat la toate festivalurile interșcolare, raionale, regionale, cum erau atunci, și am luat o mulțime de premii. Șansa mea a fost șansa copilului de la sat: am avut un învățător pe nume Lupar Gheorghe, un om absolut destoinic, cum erau adevărații noștri dascăli de altă dată, care te studia de mic și știa: ăsta-i bun de croitor, ăsta-i bun de tâmplar, ăsta-i bun de muzicant, ăsta-i bun de dansator. Directorul Liceului de Muzică, domnul Mihail Guttman, a luat contact cu învățătorul din sat și ne-a chemat într-o zi la școală să dăm probe de aptitudini. În urma acestor probe, am fost ales să vin toamna să dau examen la Liceul de Muzică din Cluj. Așa am intrat la Liceul de Muzică în 1956, iar în 1960, când am absolvit, copil sărac fiind, m-am întors acasă și am intrat ca solist în Ansamblul de Cântece și Dansuri «Maramureșul» din Baia Mare” unde însă nu a putut ocupa postul de oboist, așa cum și-ar fi dorit, căci nu mai era liber. Ca urmare, trebuia să se „recalifice”. „Directorul m-a întrebat dacă știu să cânt la taragot, căci de asta aveau nevoie.

I-am răspuns imediat că da, știu.

Independența prin cultură

Când am văzut instrumentul, m-au apucat fiorii, dar am avut prezența de spirit și i-am spus directorului că nu-i bun și că trebuie să-l repar, iar după o săptămână voi veni cu el și voi da proba. Am exersat zi și noapte, iar după o săptămână m-am prezentat la director și i-am cântat la taragot două piese foarte frumoase”.

A câștigat, obținând postul și a primit drept răsplată un premiu de 5.000 lei, pe care i-a folosit invitându-și prietenii la restaurantul „Berlin” din București.

Studiile superioare l-au ajutat în carieră, căci într-un interval relativ scurt a început să se ocupe și de taraful de la Casa de Cultură a Studenților din Cluj, care destul de repede a devenit prima formație studentescă de folclor din Transilvania. Cu aceasta a cucerit lumea întregă: Australia, Canada,

Argentina, Coreea de Nord.

Uniunea Artiștilor Muzicieni din Elveția îl primește în rândurile sale ca membru în 1970. Din partea Institutului Smithsonian, Washington D.C., SUA, în 1977 și 1999, primește diplome de onoare. A devenit Cetățean de Onoare al orașelor Phenian (Coreea de Nord), Cluj-Napoca, București, Reșița și Baia Mare. La împlinirea vârstei de

80 de ani, în mai 2018, Președintele României, Klaus Iohannis, l-a decorat cu Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de cavaler.

Cu ajutorul miraculosului său taragot, Dumitru Fărcaș a dat cel mai cunoscut generic de pe vremea lui Ceaușescu, pentru neuitata și celebra emisiune „Tezaur Folcloric”, realizată TVR de cea care a fost Marioara Murărescu.

Pentru a marca însă personalitatea sa excepțională, să nu-i trecem sub tăcere o serie de recunoașteri naționale și internaționale, amintind: Premiul I și Laureat al Concursului de la Helsinki, în 1962, cu ocazia Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților; Discul de Aur, acordat în 1972 de către Academia „Charles Cors” din Paris; în 1991 este Laureat al Premiului Ethnos; în 1999 este Laureat al Festivalului „Smithsonian Folkive Festival” și Premiul I la Festivalul Internațional de la Bruxelles; în anul 2000 i se acordă Premiul Iners-Lyra la Budapesta și este ales Președinte de Onoare al Congresului Internațional al Taragotiștilor; i se acordă, la 29 noiembrie 2002, Crucea Națională „Serviciul Credincios” clasa a III-a pentru Crearea și Transmiterea de Talent și Dăruire a unor opere literare semnificative pentru Civilizația Românească și Internațională; acordarea în 2004 a Ordinului Meritul Cultural în grad de Mare Ofițer; i se acordă la 7 martie 2008 titlul de Doctor Honoris Cauza, de către Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca.

La împlinirea vârstei de 70 de ani este intervievat, la 12 mai 2008, de către Ramona Vintilă („Jurnalul Național”), când

mărturisește: „Sunt în plină emoție, în pline pregătiri pentru spectacolul aniversar, care va avea loc la Opera Română din Cluj... Eu sunt un fiu de țaran din Maramureș...

Am muncit mult și cu multă dragoste pentru această profesie. Cariera mea mi-a adus mari satisfacții și m-am simțit extraordinar de apreciat... Sunt mândru pentru că oameni de mare prestigiu din lumea culturală mi-au adus elogi și aprecieri. Începând cu Fănuș Neagu, D. R. Popescu, Marin Constantin, Constantin Arvinte și alții, până la marea interpretă care a fost Maria Tănase... De aici încolo... Vreau să mă retrag după 50 de ani de activitate artistică și după 70 de ani de viață... Să poposesc mai mult printre sătenii mei, în frumosul Maramureș, unde m-am născut!”.

Într-un fel, Dumnezeu nu i-a îndeplinit dorința, căci a rămas în deplină activitate până la 7 august anul acesta (2018), când a plecat pentru totdeauna în lumea dreptilor, în noaptea de luni spre marți, într-un spital din Cluj-Napoca, a urmare a unui infarct post-operator.

Toți cei ce l-au îndrăgit și l-au iubit au avut prilejul de a-și lua rămas bun de la marele interpret al muzicii populare, care mai înainte de a fi condus pe ultimul drum din această lume, spre casa părintească din Groși, a poposit la Casa Studenților din Cluj.

Unica sa fiică, Andreea, luându-și rămas bun, a spus: „Odihnește-te în pace, Mitrușcă dragă! Tu și muzica ta veți trăi mult după ce noi nu mai suntem. Îți mulțumesc din suflet pentru tot! Te iubesc. Andrușca!”.

Au ținut să-și exprime gândurile la această dureroasă despărțire și Andreea Maniță: „Fără Dumitru Fărcaș, simt că doinele sufletului românesc nu vor mai avea niciodată acele vibrații aparte care străbăteau liniștea întunericului și a oricărui chin sufletesc...”

Primarul Municipiului Cluj-Napoca: „Tu nu ne vei părăsi niciodată, pentru că muzica ta este în sufletul poporului român, face parte din fibra noastră națională, din ADN-ul poporului român. Tu ești cu noi, și noi vom fi cu tine pentru totdeauna”.

Prof. dr. ing. **GHEORGHE P. ȚICLETE**

0%

User Rating: Be the first one !

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOIKA”

Independența prin cultură
